

**Лектор навчальної
дисципліни**

**Контактна інформація
лектора (e-mail)**

**URL ЕНК на
навчальному порталі
НУБіП України**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПАТЕНТНЕ ПРАВО»

Ступінь вищої освіти – «Магістр»

Спеціальність 081 Право

Освітня програма «Право»

Рік навчання - 2, семестр - 3

Форма навчання - денна

Кількість кредитів ЄКТС - 4

Мова викладання - українська

доцент кафедри цивільного та господарського права
кандидат юридичних наук, доцент

Юлія Канарик

Портфоліо

<https://docs.google.com/document/d/1KU-sWF1d5pEh8lCWIIY8weozCyayUik/edit>

097-759-73-46

kanaryk_y@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2798>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення компоненти «Патентне право» є сформувати у здобувачів глибокі знання з патентного права та розвинути практичні навички, необхідні для професійного вирішення складних правових питань у сфері охорони та захисту винаходів, корисних моделей та промислових зразків. Курс спрямований на підготовку юристів, здатних ефективно проводити патентні дослідження, супроводжувати процеси патентування, надавати експертні висновки щодо порушення патентних прав, а також представляти інтереси клієнтів у спорах, пов'язаних з патентною охороною та використанням інноваційних рішень.

Завданнями навчальної дисципліни «Патентне право» є:

- ознайомитись з основними теоретичними засадами інтелектуальної власності загалом та патентного права зокрема, чітко уявляти місце дисципліни у правовій системі;
- знати та вільно орієнтуватись в нормативно-правовій базі щодо охорони прав на винаходи, корисні моделі та промислові зразки;
- максимально наближено до практики розглянути процес реєстрації об'єктів інтелектуальної власності та отримання патенту;
- вивчити основні способи захисту патентних прав суб'єктів та можливі шляхи розпорядження ними.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК) полягає у здатності розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів приватного права щодо набуття комплексного розуміння правової природи патентних прав та вміння ефективно використовувати ці знання на практиці.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію, зокрема, бути здатними аналізувати позовні заяви, скарги, судові рішення на предмет відповідності вимогами законодавства в сфері промислової власності.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності із використанням норм цивільного права, цивільного-процесуального права, господарського права, господарсько-процесуального права, інформаційного права.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК12. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією, зокрема критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів при вирішенні спорів, пов'язаних із охороною прав промислової власності

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на суспільні відносини у сфері промислової власності.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пов'язаних із охороною прав промислової власності, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності щодо аналізу окремих інститутів промислової власності із використанням відкритих баз даних у мережі Інтернет, відповідних реєстрів, інформаційних матеріалів Національного органу інтелектуальної власності

ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг щодо правової охорони промислової власності

ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів патентного права з метою систематизації та уніфікації форм правової охорони інтелектуальної власності.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування

ПРН 16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

РН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності (наприклад, діяльність в сфері представництва та захисту прав промислової власності, патентних повірених, юрисконсультів)

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (л/пр)	Результати навчання	Завдання	Оцінюванн я
1 курс 1 семестр				
Змістовий модуль № 1.				
Тема 1. Історія розвитку патентного права	2 / 2	<i>Вивчити історію патентного права та особливості його правової природи. Знати еволюцію правової охорони об'єктів патентного права у світі та Україні.</i>	Опрацювання теоретичних питань. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn. Розв'язання практичних завдань	Відвідування лекцій/семінару – 1 бал Робота на семінарському занятті* – 0-10 балів Виконання завдань самостійної роботи -1 бали
Тема 2. Джерела патентного права	2 / 2	<i>Знати поняття джерела патентного права. Класифікувати джерела на основні та допоміжні. Володіти нормативно-правовим забезпеченням охорони та захисту, використання та комерціалізації об'єктів патентного права. Характеризувати основні законодавчі акти у сфері патентного права. Бути знайомими з судовою практикою. Ознайомитися з міжнародними договорами як важлива складова джерел патентного права</i>	Опрацювання теоретичних питань. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Розв'язання практичних завдань	Відвідування лекцій/семінару – 1 бал Робота на семінарському занятті* – 0-10 балів Виконання завдань самостійної роботи -1 бали
Тема 3. Загальні поняття патентного права	2 / 2	<i>Знати місце патентного права в системі права інтелектуальної власності. Вміти співвідносити патентне право та авторське право. Розумітися на понятті та змісті патентного права. Чітко розумітися на</i>	Опрацювання теоретичних питань. Виконання	Відвідування лекцій/семінару – 1 бал Робота

		<i>патентному праві в об'єктивному і суб'єктивному значенні. Знати особливості патентного права, його роль на сучасному етапі розвитку суспільства та технологій. Називати об'єкти та суб'єкти патентного права. Знати предмет та методи патентного права. Вміти проводити співвідношення диспозитивного та імперативного регулювання відносин в патентному праві. Знати принципи патентного права, патентні права, законні межі їх існування, обмеження у їхніх діях і їх захист.</i>	самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Розв'язання практичних завдань	на семінарському занятті* – 0-5 балів Виконання завдань самостійної роботи -1 бали
Тема 4. Державна система правової охорони патентних прав	2 / 2	<i>Знати особливості державної системи правової охорони інтелектуальної власності в цілому, та патентних прав зокрема. Знати повноваження державної організації “Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій”, які функції виконує Національний орган інтелектуальної власності.</i>	Опрацювання теоретичних питань. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Розв'язання практичних завдань	Відвідування лекцій/семінару – 1 бал Робота на семінарському занятті* – 0-5 балів Виконання завдань самостійної роботи -1 бали
Тема 5. Об'єкти патентного права	2 / 2	<i>Знати поняття та володіти загальною характеристикою патентних правовідносин. Знати склад правовідносин. Визначати поняття об'єкта, його сутність та значення. Розуміти винахід як об'єкт патентного права, його ознаки та види. Розумітися на пристрої: його характеристики, особливостях патентування. Знати способи, його характерні ознаки. Орієнтуватися в умовах патентоздатності. Знати поняття новизни, умови її встановлення. Визначати джерела, що ганьблять новизну, момент часу та територію при встановленні новизни. Знатися на корисних моделях: поняття, особливості, необхідність правового захисту. Бути обізнаним в міжнародному досвіді захисту корисних моделей. Розумітися на відмінностях корисної моделі та винаходу. Умови патентоздатності корисної моделі.</i>	Опрацювання теоретичних питань. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Розв'язання практичних завдань	Відвідування лекцій/семінару – 1 бал Робота на семінарському занятті* – 0-5 балів Виконання завдань самостійної роботи -1 бали

		<i>Знати промисловий зразок: поняття, характерні ознаки. Визначати види об'єктів, що можуть бути промисловими зразками. Знати об'єкти, які не підлягають захисту, як промислові зразки.</i> <i>Характеризувати особливості відокремлення промислових зразків від об'єктів авторського права. Називати умови патентоздатності промислових зразків та особливості їх визначення</i>		
Тема 6. Суб'єкти патентного права	2 / 2	<i>Розуміти поняття «суб'єкт» патентного права. Знати законодавче визначення статусу суб'єктів патентного права. Знати інформацію про авторів, їх статус, майнові та особисті немайнові права, гарантії захисту прав авторів.</i> <i>Визначати статус патентовласника, його права, особливості переходу прав. Визначати роль та значення інституту представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного).</i> <i>Знати умови отримання свідоцтва. Права та обов'язки повіреного.</i>		
Змістовий модуль № 2.				
Тема 7. Патент: поняття, правова природа та види	2 / 2	<i>Знати поняття, ознаки патенту, його значення. Визначати правову природу, види патентів (патенти, деклараційні патенти тощо). Бути обізнаним про патент на промисловий зразок, патент на винахід, патент на корисну модель. Володіти строками чинності патенту. Розуміти перетворення деклараційного патенту на патент. Знати територіальну дію патенту. Володіти законодавчими вимогами до оформлення патенту на винахід та корисну модель.</i>	Опрацювання теоретичних питань. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Розв'язання практичних завдань	Відвідування лекцій/семінару – 1 бал. Робота на семінарі/семінарському занятті* – 0-5 балів Виконання завдань самостійної роботи -1 бали
Тема 8. Порядок одержання патенту	2 / 2	<i>Орієнтуватися на порядок подання заявки. Знати принцип єдності винаходу (корисної моделі). Називати елементи заявки на винахід (корисну модель): заява про видачу патенту; опис винаходу (корисної моделі); формула винаходу (корисної моделі); креслення (якщо на них є посилання в</i>	Опрацювання теоретичних питань. Виконання самостійної роботи	Відвідування лекцій/семінару – 1 бал. Робота на семінарі/семінарському занятті* – 0-5 балів Виконання завдань самостійної роботи -1 бали

		описі); реферат. Називати елементи заявки на промисловий зразок: заява про видачу патенту; комплект зображень виробу; опис промислового зразка; креслення, схема тощо. Знати дату подання заявки, тимчасову правову охорону винаходу (корисної моделі). Орієнтуватися, як подається міжнародна заявка, знати порядок подання та значення, а тож розумітися на пріоритеті заявки.	(в.т.ч. в elearn) Розв'язання практичних завдань	занятті* – 0-10 балів Виконання завдань самостійної роботи -1 бали
Тема 9. Експертизи заявки на винахід, промисловий зразок. Реєстрація і видача патенту	2 / 2	Знати поняття експертизи заявки на винахід (корисну модель), промисловий зразок. Визначати види експертиз, зокрема: попередня експертиза заявки. формальна експертиза заявки. кваліфікаційна експертиза. Розумітися на перевірці умов патентоздатності (промислова придатність; новизна; винахідницький рівень). Знати, як проводиться експертиза заявки на промисловий зразок. Реєстрація патенту. Публікації про видачу патенту. Видача патенту. Строки дії правоохоронних документів. Оскарження рішення стосовно заявки. Володіти порядком одержання патенту на промисловий зразок. Розуміти загальні відомості: перевірка наявності у заявці матеріалів, що суперечать публічному порядку, принципам гуманності і моралі; перевірка відповідності об'єкта, що заявляється, умовам надання правової охорони; перевірка дотримання вимог єдності; перевірка зображень, опису та назви промислового зразка. Як здійснюється підготовка висновків за результатами експертизи	Опрацювання теоретичних питань. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Розв'язання практичних завдань	Відвідування лекцій/семінару – 1 бал. Робота на семінарі ському занятті* – 0-10 балів Виконання завдань самостійної роботи -1 бали
Тема 10. Правосуб'єктність власника патенту	2 / 2	Визначати права та обов'язки власника патенту. Розуміти сутність патентних прав, майнових та немайнових прав. Знати виключні та невиключні майнові права. Право авторства. Права та обов'язки, що впливають з патенту. Орієнтуватися в обмеженнях правосуб'єктності патентовласника. Знати примусове відчуження та	Опрацювання теоретичних питань. Виконання самостійної роботи	Відвідування лекцій/семінару – 1 бал. Робота на семінарі

		<i>припинення дії прав на патент.</i> <i>Володіти підставами припинення прав на патент.</i> <i>Розуміти правові наслідки дострокового припинення патентних прав.</i> <i>Орієнтуватися в охоронні прав власника патенту від порушення.</i>	(в.т.ч. в elearn) Розв'язання практичних завдань	ському занятті* – 0-10 балів Виконання завдань самотійної роботи -1 бали
Тема 11. Припинення дії патенту та визнання його недійсним.	2 / 2	<i>Називати підстави для припинення дії патенту: відмова від патенту; випадки, коли відмова не допускається; несплата зборів за підтримання чинності патенту.</i> <i>Знати порядок та підстави визнання патенту недійсним: невідповідність запатентованого винаходу (корисної моделі), промислового зразка умовам патентоздатності; наявність у формулі винаходу (корисної моделі), у сукупності суттєвих ознак промислового зразка ознак, яких не було у поданій заявці; порушення вимог щодо патентування винаходу (корисної моделі) за процедурою Договору про патентну кооперацію; видача патенту внаслідок подання заявки з порушенням прав інших осіб.</i> <i>Розуміти правові наслідки визнання патенту недійсним</i>	Опрацювання теоретичних питань. Виконання самотійної роботи (в.т.ч. в elearn) Розв'язання практичних завдань	Відвідування лекцій/семінару – 1 бал. Робота на семінаріському занятті* – 0-10 балів Виконання завдань самотійної роботи -1 бали
Тема 12. Правовий захист особливих об'єктів патентного права	2 / 4	<i>Визначати службові об'єкти, Розуміти “службовий винахід”: поняття та ознаки; службовий промисловий зразок, особливості правового захисту.</i> <i>Знати права роботодавця при створенні службового об'єкта, права працівника.</i> <i>Розуміти порядок патентування службових об'єктів. Збереження об'єкта як комерційної таємниці.</i> <i>Визначати секретні винаходи та корисні моделі: поняття і значення.</i> <i>Бути обізнаним в порядку отримання патенту на секретні об'єкти. Знати особливості правового захисту секретних об'єктів патентного права; особливості використання секретних патентів</i>	Опрацювання теоретичних питань. Виконання самотійної роботи (в.т.ч. в elearn) Розв'язання практичних завдань	Відвідування лекцій/семінару – 1 бал Робота на семінаріському занятті* – 0-5 балів Виконання завдань самотійної роботи -1 бали

Тема 13. Захист патентних прав та прав ноу-хау	4 / 2	<i>Розумітися на захисті прав авторів і патентовласників: поняття, способи та форми захисту.</i> <i>Знати порядок захисту прав.</i> <i>Розумітися на патентному тролінгу.</i> <i>Володіти способами правового захисту патентних прав та ноу-хау, називати їх види.</i> <i>Характеризувати цивільно-правовий захист патентних прав та прав ноу-хау.</i> <i>Характеризувати господарсько-правовий захист патентних прав;</i> <i>адміністративно-правовий захист патентних прав та прав ноу-хау; кримінально-правовий захист патентних прав та прав ноу-хау</i>	Опрацювання теоретичних питань. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Розв'язання практичних завдань	Відвідування лекції/семінару – 1 бал. Робота на семінарі кому заняті* – 0-10 балів Виконання завдань самостійної роботи -1 бали
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Канарик Ю. С., Філоненко В. В. Особливості патентування секретних винаходів в Україні та аналіз зарубіжного досвіду. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 8. С.90-93.

2. Канарик Ю. С., Козирь А. А. Актуальні питання охорони комп'ютерних програм в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 7. С.96-98.
3. Канарик Ю. С., Коляда М. Ю. Особливості захисту прав інтелектуальної власності в агросфері. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 7. С. 99-101.
4. Канарик Ю. С., Суржок Б. Г. Захист патентних прав та прав ноу-хау. *Юридичний бюлетень*. 2020. Вип. 16. С. 100-105
5. Канарик Ю.С., Панькова Я.В. Цивільно-правова охорона фотографічних творів як об'єктів авторського права. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 9. С. 68-71
6. Канарик Ю.С., Котлярова М.О. Захист прав інтелектуальної власності в соціальних мережах: окремі аспекти. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 9. С. 68-71.
7. Канарик Ю. С., Носінський В. І. Договори щодо розпорядження майновими правами на об'єкти патентного права та ноу-хау: новели законодавства. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Юридичні науки"*. 2021. № 10. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2021-10-7599>.
8. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.
9. Інтелектуальна власність. Підручник. Л.М. Попова., А.В. Хромов, І.В. Шуба: Харків, «Федорко», 2021, с. 262.
10. Соколова О. О. Європейські паростки міжнародно-правового регулювання охорони патентних прав. Україна і Європейський Союз: шлях до сталого розвитку : зб. наук. статей за матеріалами IV Всеукр. наук.-практ. конф. з європ. права, м. Харків, 19 листоп. 2020 р. / редкол.: А. П. Гетьман, І. В. Яковюк та ін. Харків, 2020. 186 с
11. Харитонов О. І., Харитонов Є. О., Ківалова Т. С., Дмитришин В. С., Кулініч О. О. та ін. Право інтелектуальної власності : підручник. К. Юрінком Інтер. 2021. 540.
12. Яворська Л.С., Тарасенко Л.Л., Мартин В.М., Самагальська Ю.Я. та ін. Інтелектуальне право України. Тернопіль: Підручники і посібники, 2016. 609 с.